

Guanyadors dels
XXIV Premis

Maig

Memorial Pasqual Batalla
de narrativa breu

Garbons

de Manuel Roig Abad

1r premi

Predisposició al dol

de Carme Alegre Beltran

2n premi

Manuel Roig Abad - 1r premi

Manuel Roig Abad naix a la Vall d'Uixó l'any 1976, «el 13 de mayo la Virgen María bajó de los cielos a Cova de Iria». És músic de l'Ateneu Musical Schola Cantorum perquè un dia sa *güelo* Pòlit el va portar a la música. Quasi 40 anys després, és mestre de Música a Ibi (Alacant), feliçment casat, pare d'Àngel i Maria, i hauria de dir que és escriptor, però la paraula li ve gran, quasi XXXL.

El dia que es muira vol que l'enterren, que algú diga alguna paraula de la Schola i que es cante el poema d'Estellés que comença: «Em posareu entre les mans la creu...». Si pot ser, la versió d'Andreu Valor.

Garbons

de Manuel Roig Abad

1. Comentari de text: *Els amants*

La veritat és que no faré l'examen, Vicent. I he posat això de «la veritat» a posta, perquè tu dius que no vols que parlem com els futbolistes. No faré l'examen perquè ja fa tres dies que veig mon pare. Fins ara no em passava i ma mare deia que n'estava orgullosa perquè estava sent molt valent, però ara tanque els ulls i el veig mort al taüt. Fins ara aconseguia veure'l de jove. Ja estava calb, però era jove i alguns dies anàvem en bicicleta fins a Artana i allà esmorzàvem. Sempre truita de creïlla i unes braves.

No faré l'examen. M'hauràs de suspendre i això que has posat un text d'Estellés. Tu saps que m'agrada Estellés i que soc dels únics de la classe que m'he llegit *Llibre de meravelles*. I *Hotel París* i el dels sonets blancs, el primer que va escriure, que no sé com es diu. Has posat *Els amants*, que és un dels pitjors poemes. No sé per què mouen tanta faena amb eixe poema i el del pimentó torrat. N'hi ha molts de millors. Que només coneixen eixe poema, els professors de València? A mi el que més m'agrada és *Una aigua bruta i trista* perquè està mirant els trens passar. Jo també vaig al pont de l'autopista a veure passar els cotxes per baix. És com si els cotxes m'entraren dins. De xicotet, quan venia un camió, imaginava que m'atropellava. No t'esglaies, que no pense tirar-me. No patisques.

Ara mateix estic veient mon pare. Els altres escriuen. Maria Feliu està copiant. No li digues res. Té tota la cuixa escrita. Després, en classe de Violeta, sempre l'ensenya i tots riuen i Violeta diu: «Eh, què passa ahí?». I Maria Feliu és popular, som així d'imbècils. Segur que és alcaldessa de gran.

Mon pare estava bé per Nadal. Ens vam fer una foto i encara estava bé. Estava bé i ja estava mort, què et pareix? Ja tenia el càncer que anava a matarlo. El tenia per tot el cos. El dia de Reixos vam anar a l'hospital i ens van dir que li quedaven mesos. Ma mare no m'ho ha contat, però li ho contava a ma tia. El metge els va dir que mesos i ella va preguntar que quants mesos i el metge va dir: «Pocs». En van ser tres.

Els altres escriuen i jo els mire i em pregunte qui està mort. Qui està mort ja. Avui. A la millor, Joana Vives, que vol ser advocada i que trau tot deus per a traure matrícula, està ja morta i no anirà mai a la universitat perquè un dia es trobarà malalta i es farà blanca i la portaran al metge i li faran dos bovades, però com que no li passarà la hi tornaran a portar, però com que són dies de festa no li faran cas i tornarà al sendemà vomitant i ja la portaran a l'hospital i, llavors, li faran proves i més proves i li diran que li queden mesos i que pocs mesos i ja no podrà fer els exàmens. Es passarà tot el dia vomitant fins que l'unflen a morfina i serà com un fantasma i no podrà traure matrícula i no podrà ser advocada i un dia l'enterraran i la posaran en un taüt i tots la miraran i diran que, pobreta, tan llesta que era, tantes il·lusions que tenia...

Un dia vaig posar en YouTube música de Gershwin. Em va agradar perquè no és eixa música clàssica que posava Jesús quan anàvem a tercer. Allò era un assassinat. Després volia que escriguérem opinions personals i tots déiem que ens agradava molt i que era molt interessant perquè no s'enutjara. Tota la gent estudia perquè algú no s'enutge. Els professors diuen que hem de ser crítics. Li tinc una mania a eixa paraula...! Però si ells només fan que fer viatges, anar

a gimnasos i veure Netflix! Ma *güelo*, pobre, que ha vist morir un fill i que és la persona més lúcida que conec, quan veu les ofertes de viatges a la tele, diu: «Mira, els capellans d'avui són xiques guapes. Anem avant!».

Un dia, u de Castellà, Martín, ens va dir que havíem de treballar ara per a no treballar quan fórem grans. Jo no sé què és ser gran i Maria Feliu tampoc. Ni Pablo Ortiz. Tu saps que va tres hores al gimnàs totes les vesprades i que els pares han contractat un xic perquè li faça els treballs? Jo tinc l'oferta que van fer al periòdic. Carmen, la d'Història, va dir que estava molt contenta amb ell i que havia millorat molt i que era un exemple perquè, a més, feia esport i li donava temps a tot. Tots els anys, Carmen comença el curs explicant-nos els viatges que ha fet a l'estiu. Pablo té un rellotge connectat a l'iPhone i també es copia quasi tots els exàmens.

Jo m'haguera copiat l'examen també. El cas és que m'ho sé tot. Sé això dels dos hexasil·labs amb una cesura, dels hemistiquis, que Estellés parla de la postguerra, que només publica quan a la democràcia, sé que treballava a *Las Provincias*, que parla de l'amor, del sexe, de València, que és brutot, tu vas dir que un verd, sé què són les *Estances* de Riba, les *Rimas* de Bécquer, qui és López-Picó de quan ho vas explicar... Però no vull fer l'examen. No em dona la gana. No volem que siguem crítics? Doncs a veure si pots explicar-me per a què hòsties vull fer un examen si mon pare fa tres mesos que està en una tomba del cementeri en companyia de ma tia Rosa, per què he d'aprovar un examen si ell era l'únic que feia cas de mi en casa, per què si ma mare passa el dia veient sèries de Netflix i va anar a depilar-se perquè té un nuvi –un banquer, perquè té dret a refer la seua vida– i la vaig escoltar dir que s'ha depilat la figa i tot. Eh, per què? Perquè se'n puga anar tranquil·la amb el banquer a Toulouse? Perquè puga traure tranquil·la una foto al Facebook de quan van anar a Venècia quan siga l'aniversari de la mort de mon pare i

dir que no l'oblida i que ha sigut el seu amor i de fons pose una cançó, una de Pablo Alborán?

I el cas és que Estellés m'agrada. Estellés és com ma *giüelo*. No parla com ell però veu la vida com ell. Es fixen en les mateixes coses. Ell també diu de vegades que va ser nuvi d'una dona vella que va al mercat amb la filla, parla del Vietnam, de la postguerra, de les corregudes de bous, de l'Albereda de València quan va servir, té discs de *jazz* i diu els noms dels cantants malament. Els llig en valencià i li agrada dir això de Fred als peus i Xinxetes Roges.

Total, Vicent, que hauràs de suspendre'm i segurament ma mare haurà de baixar a l'institut perquè telefonarà Elisa, la tutora, i li dirà que el xiquet ha baixat molt les notes i que és una llàstima, perquè és llest «i tot això i allò» (he he he). Realment el que m'agradaria fer ara mateix és alçar-me i començar a colps amb tots, que són imbècils i que, ai, quina por els fa que els pares els lleven la paga o el mòbil o la Play, i també m'agradaria pegar una hòstia ben pegada a tots els professors que es creuen que els alumnes aprenen i que açò no és una puta mentira, una esclavitud per la qual tots passem per a poder conduir un BMW, tindre una casa gran, moltes sabates i poder fer fotos en una cala d'aigües cristal·lines una vegada a l'any. I a tu també et pegaria una hòstia ben pegada, que ho sàpigues, i això que de vegades pareix que sigues diferent i que escrius i que has publicat algun llibret de poesia. I te la pegaria perquè n'he llegit un parell. I quina merda de paraules poses? *Inabastable?* *Acarona?* *Xicrandes?* *Incertesa?* Qui parla així, redeu? Després: «Ai, és que la gent no llig poesia!». I què voleu que lligen, si escriviu xinés? El que m'estranya és que seguisquen parlant valencià.

M'he calfat. Anava a tatxar-ho, però seguisc veient mon pare, la cara morada, els llavis enfonsats, les galtes xuplades, amb trenta quilos menys. I mon pare m'ha dit que vos envie a la merda a tots.

Per cert, per si vols tema de conversa amb ma mare, està veient *Homeland*. També li va agradar molt *Downton Abbey*. *Breaking bad*, no. Ha començat a veure-la tres vegades. I viatjar: França, sobretot. Hala, *xicranda* i *maragda* i *esdevenidor*!

El gran foc dels garbons, es diu, ja m'ha vingut al cap. Ma *güelo* diu eixa paraula: «garbons». Escriu més vegades *garbons* i no *inconeguda* o *saltironen*!

Predisposició al dol

de **Carme Alegre Beltran**

La nit és quieta com el cos d'un gat a l'aguait. Ell dorm i les ombres conspiren. Em lleve el nòrdic de damunt. Sense voler, destape una esquena davant de mi, uns múscles nus que s'eixamplen sota un coll rude. Reconec aquesta esquena com si fora un espill: l'esquena del meu home adormit, decorada de pèl. El cos que jeu davant meu fa un vaivé vagament marí. Fins i tot quan dorm està ple de vida.

El meu aguait cristal·litza en una febra delirant. La febra em diu que el descans innocent del meu home –la calor tova i nocturna del seu cos– és un parany. Com les dècimes que degoten pel meu front, creix el convenciment que la innocència només pertany a qui calla. L'esquena del meu home, muda, declama a crits la seua innocència. Però jo no me'l crec. Enmig del seu son, el meu home s'acomoda al jaç i sospira. No me'l crec.

No me'l crec perquè hui, com cada nit, he cuinat dues racions de sopar, però la que havia cuinat per a ell s'ha gelat damunt la taula parada. Mentre esperava l'arribada del meu home, he vist com fumejava el seu menjar acabat d'emplatar. Després he vist com cedia la calor i reposava el menjar. Finalment, he vist com una mosca s'ha refregat la cara damunt del tros de bistec. He deixat que la mosca fera el seu fet. S'ha passejat amunt i avall pel tros de carn. S'ha refregat les potes, ha xuclat la carn i els seus succs. L'he observada mentre menjava la meua part, ja freda i gomosa. A vegades la mosca fugia i feia un tomb per la cuina, però al cap de poc temps hi tornava. Li ho he agrait cada vegada. Sopar sense companyia se'm fa molt

trist. Quan he eixit de la meua dèria amb la mosca, l'he volguda aüixar amb un cop de mà. No s'ha mogut.

Hui he tirat al fem el sopar que havia cuinat. M'ha fet pena; no pel malbaratament del menjar. M'ha sabut greu malbaratar la rancúnia amb la qual havia cuinat el bistec. He cuinat el bistec amb rancúnia perquè jo ja sabia que el meu home hui faria tard. Havia cuinat el bistec anticipant l'abandonament, que s'ensuma de lluny i mai és net i certer. Per això he amarat el bistec de rancúnia, i l'he cuinat per deixar-lo refredar.

Hui el meu home ha guanyat al seu propi joc i m'he cansat d'esperar. Hui la meua venjança se l'ha menjada una pobra mosca que ha caigut petrificada al fem amb el bistec.

Matinada endins, ha arribat el meu home. No ha encés cap llum. M'ha trobat endormiscada i arraulida al sofà, i m'ha preguntat amb un fil de veu si dormia. «No», he contestat. I ha tingut el valor de donar-me les gràcies per esperar. I ha tingut el valor de fer-me un bes per deixar-me ensumar l'olor de tabac, i també l'olor dolça que se li enganxa últimament darrere les orelles. I ha tingut el valor de preguntar si hi havia res per menjar a casa.

La nit és xafogosa com un fangar. Encara puja la febra, em xiuxiueja encara més fort. Em pregunta com és el rostre de la dona que m'ha furat l'home, i jo li dic a la febra que no ho sé. Desconec la forma de la seua cara: com són els pòmuls que sostenen els ulls que han enamorat el meu home? Alts? Tersos? Severs? Sí. I els ulls, enjogassats i desperts, sí. Entre les ombres que s'enganxen a les parets de l'habitació, em sembla que reconec els seus ulls. Arribe a intuir també uns cabells més llargs que els meus, uns rínxols més estrets, una caiguda més graciosa. Entre els rínxols traspunten unes orelles perfectes i un coll llarg. M'ha semblat veure també, a través d'un discret reflex de llum, una mà marmòria i lunar. Prima, elegant, fina. «Heus-la ací, febra», murmure. I la febra, a llamps de foc, il·lumina un rostre.

La febra em permet mirar-la com s'han de mirar les pors: de cara. Ara prefigure sòlidament el que fins ara havia estat només una presència rere dels meus talons, arrapada a l'esquena del meu cervell. Una constant. Gairebé un àngel de la guarda. Ara, sòlida, la veig de cara.

«Aviat quedarem només tu i jo», li dic, «i encara no sé el teu nom». Ella seu tranquil·la, a la vora del meu llit. «És que no t'esvera veure una vídua plorar?». La mire fixament fins que la febra baixa, i amb el retrocés de la febra, desapareix la dona que he arribat a invocar.

La nit és quieta com el cos d'un gat a l'aguait. No dorm, prepare el meu dol. Vettle l'última guspira d'un amor que ja he perdut.

Estic plena de consciència, estic plena de convenciment.

Jo ho sé. Jo estic preparada. Jo ja vist de blonda negra. He passat tota la vida resignada a l'adeu.

Carme Alegre Beltran - 2n premi

Carme Alegre Beltran (Meliana, 1996) ha cursat Estudis Anglesos a la Universitat de València. Posteriorment, s'ha especialitzat en Teoria de la Literatura a la Universitat de Barcelona. Escriu relats breus i poesia.

Organitza:

Ajuntament
de **Vila-real**

Normalització Lingüística

Junts
 Vila-real
avança en valencià

Hi col·laboren:

Dipòsit legal: CS-241-2015 · Octubre de 2021